

Årsbokslut 2020 Barn- och ungdomsnämnden

Verksamhet

Förvaltningens arbete för att skapa de allra bästa förutsättningarna för att bedriva omsorg och undervisning av hög kvalitet har fortsatt under 2020 även om det under större delen av året varit prioriterat att upprätthålla god omsorg och utbildning i en tid med pandemi. Verksamheten har till största del kunnat upprätthållas även om det periodvis varit hög frånvaro bland såväl personal som barn och elever och därmed ansträngt. Förändringsarbete och utvecklingsinsatser har inte kunnat genomföras i den grad som planerats och flera arbetsområden behöver därmed vara fortsatt prioriterade.

Under 2020 har förvaltningen arbetat fram nya strukturer för systematiskt kvalitetsarbete, på både förskole- och skolenhetsnivå och på huvudmannanivå. I juni antog Barn- och ungdomsnämnden en ny struktur för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete, i enlighet med skollagens krav och Alingsås kommuns styrmodell.

Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivas både på huvudmannanivå och på förskole- och skolenhetsnivå. Huvudmannens ansvar innebär bland annat att fördela resurser och organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar samt följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten så att de nationella målen och kvalitetskraven kan uppfyllas. Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, är likvärdig och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet är att säkra och ge underlag för utvecklingsåtgärder för att de nationella målen ska uppnås. Huvudmannens ansvar för utbildningens genomförande innebär att se till att det vidtas åtgärder för förändring och förbättring, när brister synliggörs via det systematiska kvalitetsarbetet. Kvalitetsarbetet utgår från mötet mellan barn/elever och pedagoger. Det är det enskilt viktigaste mötet för att säkerställa lärande och utveckling. Strukturen för kvalitetsarbetet tar sin utgångspunkt i kvaliteten i det mötet och syftar till att stärka och utveckla det samma samt att det också syftar till att stärka styrkedjan från barn/elever till lärare till rektor och slutligen huvudman. Kvalitetsarbetet ska också ses som en del i arbetet med att stärka rektors ledarskap i enlighet med förvaltningens grundtanke om att tillitsbaserad styrning och ett distribuerat ledarskap är en framgångsfaktor för en verksamhet av hög kvalitet.

Andelen behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet ökade i kommunen läsåret 2019-2020 jämfört med föregående läsår. Andelen behöriga elever ökade från 84,5% 2019 till 90,5% 2020. Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen har ökat från 74,1% 2019 till 80,6% 2020. För årskurs 6 har andelen godkända elever i matematik ökat från 85,6 % till 87,3 %. Arbetet för ökad måluppfyllelse är fortasatt prioriterat. Elevernas studieresultat behöver följas över tid och analyser av insatser och resultat behöver göras såväl på respektive enhet som på huvudmannanivå för att kunna dra slutsatser. Analyser av kunskapsresultaten och vidare utveckling av undervisningen utifrån elevgruppers behov pågår på respektive skola. Resultaten aggregeras på huvudmannanivå där analyser görs för att ta fram eventuella gemensamma åtgärder. Skillnader i resultat på olika skolor behöver också följas och insatser och resursfördelning behöver utvecklas i relation till elevers och skolors resultat.

Som en följd av pandemin och högre frånvaro för elever i grundskolan har den digitala undervisningen och möjligheterna för elever att delta i undervisning på distans utvecklats i snabb takt. Den digitaliserade undervisningen innebär en central del i utvecklingen av undervisningen. En god samverkan med kommunens IT-avdelning och kultur- och utbildningsförvaltningen är en framgångsfaktor för den höga nivå som levererats inom området. Både som utvecklingsprojekt gällande lärmiljöer och omställning under pågående pandemi.

Arbetet med mindre barngrupper i förskolan som innebär att barnen får möjlighet att vistas i mindre sammanhang under delar av dagen, pågår på samtliga förskolor även om förskolorna kommit olika långt. Ett genomgående förändringsarbete tar tid och olika möjligheter och utmaningar framträder under arbetets gång.

Både inre arbete och inre organisation behöver formas utifrån lokala behov och förutsättningar för att ta utgångspunkt från barns och elevers olika behov och förutsättningar och kraven på likvärdig utbildning. Förvaltningens arbete med förskolans och skolans inre organisation i syfte att skapa en stabil och effektiv organisation med möjlighet till ett hållbart medarbetar- och ledarskap fortgår.

Arbete med att anpassa organisationen på förskolor och skolor utifrån beslutad omsorgs- och elevpeng har varit i fokus och flertalet förskolor och flera skolor är därmed i ekonomisk balans. Arbetet måste intensifieras ytterligare under 2021 då flera skolor haft svårigheter att genomföra tillräckliga förändringar under året. Övergripande är det fortsatt framförallt F-6 skolor som behöver anpassa organisationen utifrån ekonomiska förutsättningar. Arbetet behöver göras i relation till enheternas olika förutsättningar utifrån antal barn- och elever i verksamheterna. Varierande elevantal ställer krav på organisation utifrån att klasser varierar i sammansättning och antal elever både inom en skolenhet och mellan skolenheter. Ett viktigt perspektiv för verksamheten på F-6 skolorna är att organisationen skapar goda samverkansmöjligheter för förskoleklass, fritidshem och grundskola då det bl.a. är en förutsättning för främjande och förebyggande arbete.

I såväl förskola som skola behövs ett fortsatt arbete med att öka grundbemanning och organisera verksamheten och samverkan i arbetslagen så att behovet av timvikarier vid planerad frånvaro minskar. En ökad grundbemanning innebär både en högre kompetens, kontinuitet och stabilitet vilket ger såväl högre kvalitet som förbättrade förutsättningar för en hållbar arbetsmiljö för personal.

Alingsås kommun har en ambition att barn och elever ska erbjudas en av landets bästa utbildningar. Alla elever som går ut grundskolan ska ha de kunskaper med sig som krävs för att klara fortsatta studier. Förskola, förskoleklass och fritidshem har genom förtydliganden i läroplanerna de senaste åren fått ett alltmer förtydligat utbildningsuppdrag. Förskolans och skolans kompensatoriska uppdrag har också tydliggjorts och ställer ytterligare krav på förskola och skola. I läroplanen för förskoleklass, fritidshem och grundskola har ändringar gjorts i syfte att skapa en trygg lärmiljö som främjar studiero. I läroplanerna förtydligas rektorns ansvar gällande trygghet och studiero. Det är en utmaning att forma en likvärdig utbildning i samtliga förskolor och skolor både vad gäller tillgång till behöriga lärare, barn- och elevhälsa och rektorer.

Arbetsbelastningen upplevs hög för personal i både förskola och skola och sjuktalen inom verksamheterna är höga vilket kräver fortsatta insatser som en del i arbetet med att utveckla förskolans och skolans inre organisation.

För Barn- och ungdomsnämnden kvarstår utmaningar med att förbättra och skapa förutsättningar för att kunna skapa en likvärdig skolgång för barn och elever oavsett förskola eller skola. En inriktning för den yttre organisationen för framtidens förskola och skola behövs för att kunna arbeta långsiktigt och strategiskt med planering och lokalinvesteringar. Arbetet med framtida förskole- och skolorganisation behöver göras i enlighet med det systematiska kvalitetsarbetet för att säkerställa likvärdighet och för att möta de framtida utmaningar som förskola och skola står inför.

Måluppföljning

Kommunfullmäktiges mål tar sin utgångspunkt i kommunens vision. Det finns fem fokusområden som pekar ut de prioriterade inriktningarna mot att uppnå visionen. Barn- och ungdomsnämnden har åtta mål utifrån två av kommunens prioriterade mål. Till varje mål finns ett nyckeltal som följs upp under årets delårsbokslut och årsbokslut.

Det mål som följs upp i årsboks slutet är **mål 3 Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen**. Målet följs upp utifrån genomförda elev- och föräldraenkäter under våren. Båda nyckeltalen Delaktighet- och inflytandeindex åk 9 och Information och inflytande i förskola har högre nuläge än målvärde. Förskola och skola arbetar aktivt med både barns, elevers och vårdnadshavarens delaktighet och inflytande. Barns och elevers delaktighet i sitt eget lärande och inflytande över utbildningen ingår i förskolans och skolans systematiska kvalitetsarbete och har möjliggjorts utifrån ålder och mognad inom respektive verksamhetsform. Vårdnadshavarens möjlighet till inflytande har möjliggjorts genom utvecklingssamtal och andra möten runt enskilda barn samt vid föräldramöten och forum för samråd. De målvärden som är hämtade från medborgarenkät presenterades i december 2020. Andelen medborgare som upplever ett gott bemötande vid kontakt med grundskola är 67% medan mycket gott bemötande är 33% och tillsammans blir det 100%, andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga är samma som år 2019, det vill säga 83% och andel som får svar på e-post inom en dag har ökat från 83% till 100%. Dessa medborgarundersökningar görs genom att en liten grupp tillfrågas eller utifrån fåtal telefonsamtal och e-postmeddelanden vilket gör det svårt med analys av varför resultatet skiljer sig mellan åren. Dessa mål kan även kopplas till nämndens uppföljning av synpunktshantering. Som en del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete följs inkomna synpunkter upp. Elever och vårdnadshavare ska ges möjligheten att inkomma med klagomål till såväl skolpersonal, rektor som huvudman. Informationen gällande klagomålshantering i barn- och ungdomsförvaltningen finns att tillgå på hemsidan, portalen Arena för lärande samt på förskolornas och skolornas egna sidor.

Eftersom nationella prov inte genomfördes under vårterminen har ett av nyckeltalen under **mål 4 Alingsås barn och elever erbjuds en av landets bästa utbildningar** inte att kunnat följas upp under året. Provresultat har inte presenterats under året då Skolverket fattade beslut om att inte genomföra nationella prov under vårterminen på grund av pandemin. Nyckeltalet Elever i åk 6 med lägst betyg E i matematik, kommunala skolor under mål 4 har presenterats under hösten. 87,3 % har lägst betyg E i matematik vilket är högre än 85,6% från år 2019. Detsamma gäller nyckeltalet Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor. Betygsresultaten visar på en ökning på 6%-enheter och en andel på 90,5 % som är behöriga till yrkesprogram. Resultaten kan ses som ett mått på att distansutbildningen under våren samt att efterföljande lovskola har haft god kvalitet. För att utgöra underlag för slutsatser behöver resultaten följas under längre tid men en ökning av elevernas resultat är givetvis positivt för såväl de enskilda eleverna som för skolans arbete. Det arbete som skolorna påbörjat med att systematisera uppföljning av respektive delar i undervisningen bör kunna ses som en del i det positiva trenden.

Följande signalfärger används för måluppfyllelse

Ej uppfyllt Helt uppfyllt

Prioriterat mål	3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen
Indikator	Delaktighetsindex (%)
Nämndens mål	Elever i åk 9:s möjlighet till delaktighet och att ta ansvar för sitt lärande ska öka.
Motivering/koppling indikator	Nyckeltalet är hämtat från Skolinspektionens elevenkät. Resultat presenterades under vårterminen och följdes upp i delårsbokslut.
Uppföljning (nyckeltal)	Delaktighet- och inflytandeindex åk 9 (skala 1-10)
Nuläge 2019	5,3 (nuläge 2018)
Målvärde 2020	>5,3
Nuläge årsbokslut 2020	5,5

Kommentar: En ökning av värdet med 0,2 från 2018

Prioriterat mål	3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen
Indikator	Nöjd inflytandeindex (%)
Nämndens mål	Andelen vårdnadshavare som får god information om och inflytande över sitt barns utbildning i förskola ska öka.
Motivering/koppling indikator	Nyckeltalet är hämtat från GR:s enkät för vårdnadshavare i förskola. Resultat presenterades under vårterminen och följdes upp i delårsbokslut.
Uppföljning (nyckeltal)	Information och inflytande (skala 1-7)
Nuläge 2019	5,3 (nuläge 2018)
Målvärde 2020	>5,3
Nuläge årsbokslut 2020	4,24 (skala 1-5)

Kommentar: Undersökningen gjordes om inför VT-20 utifrån skala 1-5. Värdet kan ligga mellan 1 och 5, där 1 är minst positivt och 5 är mest positivt. Index 4,24 av 5 möjliga är högre än 5,3 av 7 och resultatet har således förbättrats mot 2018.

Prioriterat mål	3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen
Indikator	Gott bemötande vid kontakt med kommunen (%)
Nämndens mål	Andelen medborgare som upplever ett gott bemötande vid kontakt med grundskola ska öka.
Motivering/koppling indikator	Nyckeltal är hämtat från medborgarenkät, servicemätning via telefon och e-post. Nyckeltal avser grundskola. Resultat presenteras under året och kan följas upp i årsbokslut.
Uppföljning (nyckeltal)	Gott bemötande vid kontakt med kommunen, grundskola (%) <i>Källa Servicemätning, e-post och telefoni</i>
Nuläge 2019	100%
Målvärde 2020	bibehålla
Nuläge årsbokslut 2020	33% mycket gott bemötande 67% gott bemötande

Kommentar: Resultat presenterades i december 2020. Indikatorn är gott bemötande och nuläge i 2020-års mätning visar resultat på både mycket gott och gott bemötande. Tillsammans blir det 100%

Prioriterat mål	3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen
Indikator	Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga (%)
Nämndens mål	Andelen som tar kontakt med kommunen via telefon, angående förskola, som får ett direkt svar på en enkel fråga ska öka.
Motivering/koppling indikator	Nyckeltal är hämtat från medborgarenkät, servicemätning via telefon och e-post. Nyckeltal avser förskola. Resultat presenteras under året och kan följas upp i årsbokslut.
Uppföljning (nyckeltal)	Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, förskola (%) <i>Källa Servicemätning, e-post och telefoni</i>
Nuläge 2019	83%
Målvärde 2020	>83%
Nuläge årsbokslut 2020	83%

Kommentar: Resultat presenterades i december 2020. Eftersom målvärdet var att öka är inte måluppfyllelsen uppfylld.

Prioriterat mål	3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen
Indikator	Andel som får svar på e-post inom en dag (%)
Nämndens mål	Andelen som får svar på e-post, angående förskola, inom en dag ska öka.
Motivering/koppling indikator	Nyckeltal är hämtat från medborgarenkät, servicemätning via telefon och e-post. Nyckeltal avser förskola. Resultat presenteras under året och kan följas upp i årsbokslut.
Uppföljning (nyckeltal)	Andel som får svar på e-post inom en dag, förskola (%) <i>Källa Servicemätning, e-post och telefoni</i>
Nuläge 2019	83%
Målvärde 2020	>83%
Nuläge årsbokslut 2020	100%

Kommentar: Resultat presenterades i december 2020.

Prioriterat mål	4. Alingsås barn och elever erbjuds en av landets bästa utbildningar
Indikator	Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%)
Nämndens mål	Andelen elever i åk 3 som klarar alla delar av nationella provet i matematik ska öka.
Motivering/koppling indikator	Resultat av nationella prov presenteras under höstterminen och kan följas upp i årsbokslut.
Uppföljning (nyckeltal)	Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%) <i>Källa Skolverket, Kolada (N15454)</i>
Nuläge 2019	58%
Målvärde 2020	>58%
Nuläge årsbokslut 2020	Inget nuläge

Kommentar: Provresultat kommer inte att kunna presenteras i år då Skolverket fattade beslut om att inte genomföra nationella prov under vårterminen på grund av pandemin.

Prioriterat mål	4. Alingsås barn och elever erbjuds en av landets bästa utbildningar
Indikator	Elever i åk 6 med lägst betyg E i matematik, kommunala skolor, andel (%)
Nämndens mål	Andelen elever som når lägst betyg E i matematik i åk 6 ska öka.
Motivering/koppling indikator	Betygsresultat presenteras under höstterminen och kan följas upp i årsbokslut.
Uppföljning (nyckeltal)	Elever i åk 6 med lägst betyg E i matematik, kommunala skolor, andel (%) <i>Källa Skolverket, Kolada (N15485)</i>
Nuläge 2019	85,6%
Målvärde 2020	>85,6%
Nuläge årsbokslut 2020	87,3%

Kommentar: Betygsresultat presenterades under höstterminen och följs upp i årsbokslut.

Prioriterat mål	4. Alingsås barn och elever erbjuds en av landets bästa utbildningar
Indikator	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)
Nämndens mål	Andelen elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram ska öka.
Motivering/koppling indikator	Betygsresultat presenteras under höstterminen och kan följas upp i årsbokslut.
Uppföljning (nyckeltal)	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) <i>Källa Skolverket, Kolada (N15436)</i>
Nuläge 2019	84,5%
Målvärde 2020	>84,5%
Nuläge årsbokslut 2020	Nuläge 90,5%

Kommentar: Betygsresultat presenterades under höstterminen och följs upp i årsbokslut.

Internkontroll

Följande signaler används för respektive kontrollmoment

- Kontrollen är genomförd utan anmärkning/med försumbar anmärkning
- Kontrollen är genomförd med anmärkning

Efter genomarbetad väsentlighets- och riskanalys har internkontrollpunkter arbetats fram i budget 2020-2022. I årsbokslut 2020 genomförs uppföljning.

De områden som berörs är verksamhet, medarbetare, medborgare och ekonomi. De processer som har en hög riskfaktor eller där nuvarande organisation måste ses över ingår i internkontrollplanen. Kontrollmomenten och åtgärder beskrivs i Bilaga Internkontrollplan BUN årsbokslut 2020.

Processer	Kontrollmoment	Signal
Kränkande behandling	Att dokumentation och anmälan till huvudman om kränkande behandling görs.	●
Frånvaro elev	Att dokumentation och anmälan till huvudman om elevers frånvaro görs.	●
Skolpliktsbevakning	Att alla elever fullgör skolplikt	●
Lagändring	Att barn-konsekvens-analys utförs när beslut fattas	●
IT	Antal digitala lärverktyg	●
Information	Tydlighet i organisation för stöd och rutiner	●
Beslut enskild elev	Tydlighet i organisation för stöd och rutiner	●
Tillsyn fristående enheter	Att tillsyn av fristående förskolor, pedagogisk omsorg, fritidshem sker löpande.	●
Resurstilldelning	Nettokostnadsavvikelse	●
Upphandling	Att beställare följer gällande ramavtal	●
Sjukstatistik	Korttidssjukfrånvaro, nuläge och trend	●
Brandskyddsutbildning	Att brandskyddsutbildningen sker kontinuerligt för all personal.	◐
Hjärt- och lungräddning	Att HLR-utbildning sker kontinuerligt för all personal.	◐

Omedelbara åtgärder

Enligt väsentlighet- och riskanalysen är personal- och kompetensbrist och upplevd hög arbetsbelastning den största risken i verksamheten. Arbeta för att säkerställa personaltillgång och en förbättrad arbetsmiljö pågår.

Förvaltningens arbete med förskolans och skolans inre organisation i syfte att skapa en stabil och effektiv organisation med möjlighet till ett hållbart medarbetar- och ledarskap fortgår. Det finns fortsatt ett behov av att införa nya roller och befattningar i både förskola och skola. Aktuella roller kan vara såväl yrkeskategorier som arbetar direkt med barn och elever som stödfunktioner med exempelvis administrativa arbetsuppgifter eller fastighetsfrågor. Den inre organisationen behöver formas utifrån lokala behov och förutsättningar för att möjliggöra en god arbetsmiljö för alla.

Det systematiska kvalitetsarbetet ska ses som en del i arbetet med att stärka rektors ledarskap i enlighet med förvaltningens grundtanke om att tillitsbaserad styrning och ett distribuerat ledarskap är en framgångsfaktor för en verksamhet av hög kvalitet. Rektors mandat och möjlighet till ansvar är också avgörande för att forma en hållbar verksamhet ur såväl ett pedagogiskt- som ekonomiskt perspektiv.

Förvaltningens bedömning är att hållbara rektorsuppdrag är en av förutsättningarna för att arbeta vidare med förskolans och skolans inre organisation och ett systematiskt arbete för ökad kvalitet och måluppfyllelse samt en förbättrad arbetsmiljö för alla. Det långsiktiga målet för nämnden är att minska antalet årsarbetare per rektor för att komma i nivå med Alingsås kommuns målsättning 30 tillsvidareanställda medarbetare per chef.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2020	Årsbokslut 2020	Avvikelse helår	Årsbokslut 2019	Differens 2019/2020
Verksamhetens intäkter	113 584	126 347	12 763	121 882	4 465
Personalkostnader	-563 740	-574 493	-10 753	-553 145	-21 348
Lokalhyror	-128 781	-128 174	607	-112 672	-15 502
Köp av tjänster	-261 011	-271 745	-10 734	-256 433	-15 312
Övriga kostnader	-18 944	-20 231	-1 287	-21 600	1 369
Verksamhetens kostnader	-972 476	-994 643	-22 167	-943 850	-50 793
Verksamhetens nettokostnader	-858 892	-868 296	-9 404	-821 968	-46 328
Kommunbidrag	858 892	858 892	0	822 646	36 246
Årets resultat	0	-9 404	-9 404	678	-10 082

Inledande sammanfattning

Årsbokslut 2020 för det ekonomiska resultatet är minus 9 404 tkr vilket motsvarar 1,02 % av budgetomslutningen. Årets resultat inkluderar kompensation för grundskolornas underskott till fristående huvudmän, utan denna kompensation är årets resultat minus 6 804 tkr vilket motsvarar 0,75 % av budgetomslutningen. Underskottet består av ökade personalkostnader för grundskola samt ökade kostnader för måltider, städ, skolskjuts och lokalanpassningar under senare delen av året. De ökade kostnaderna för lokalanpassningarna är av engångskaraktär. De ökade städkostnaderna samt del av de ökade personalkostnaderna beror på förstärkning under pandemin vilket tillsammans motsvarar 5 682 tkr.

För att komma i ekonomisk balans in i 2021 är uppföljning och minskning av kostnader för städ, lokaler och måltid prioriterade tillsammans med fortsatt arbete med grundskolornas organisation.

Intäktsökningen består till största delen av statsbidrag för sjuklöner i samband med Corona pandemin, lärarassistenter och minskade barngrupper. Fler barn och elever inom fristående verksamheter har ökat kostnaderna för köp av tjänster samt att kostnader för eventuell framtida kompensation för grundskolornas underskott till fristående huvudmän är med i 2020-års resultat.

Kommentar per kontogrupp

Verksamhetens intäkter har ökat mot budget med 12 763 tkr. Ökningen består av statsbidrag för sjuklöner i samband med pandemin (ca 5 900 tkr), lärarassistenter (ca 1 240 tkr), minskade barngrupper (ca 3 015 tkr), lärarlönelyft (ca 1 080 tkr), karriärtjänster (ca 130 tkr), momsbidrag (ca 600 tkr), fler barn/elever från annan kommun (ca 1 000 tkr), ersättning från arbetsförmedling (ca 1 600 tkr). Även om intäkterna ökar totalt är det en minskning av statsbidrag för etableringsinsatser för nyanlända (ca 1 700 tkr) samt lägre barnomsorgsintäkt (ca 700 tkr).

Personalkostnader har ökat mot budget med 10 753 tkr. Del av ökningen är i relation till ökningen av statsbidrag. Under året har kostnad för sjuklöner varit höga, framförallt i förskolan. Under årets tidiga del fanns det möjlighet för verksamheterna att fördela personal mellan enheter istället för att ta in vikarier eftersom även barn och elever var frånvarande i hög utsträckning. Under månaderna oktober till december har kostnaderna för vikarier ökat då personalens frånvaro har varit hög medan barn och elever har haft hög närvaro. Flera F-6 skolor har fortsatt för höga personalkostnader och behöver anpassa organisationen ytterligare utifrån ekonomiska förutsättningar. I bokslutet visar fler skolor på ett underskott under höstens månader.

Lokalhyror är 607 tkr lägre, vilket beror på att lokalanpassningar har bekostat annat konto, övriga kostnader.

Köp av tjänster har ökat med 10 734 tkr. En del av ökningen är på grund av fler elever i fristående verksamhet (ca 1 900 tkr) samt kostnader för eventuell framtida kompensation för grundskolornas underskott till fristående huvudmän (ca 2 600 tkr). Ökningen består även av högre kostnader för måltid (ca 1 450 tkr), utökat städ för pågående pandemi enligt rekommendationer från Folkhälsomyndigheten (ca 2 350 tkr), taxikostnader under hösten (ca 1 700 tkr) samt kostnader för IT (ca 400 tkr).

Övriga kostnader har ökat på grund av lokalanpassningar och kostnader för sjuk- och hälsovård.

Jämförelse mellan åren 2019 och 2020

Total avvikelse mellan åren är – 10 082 tkr. Det vill säga att år 2020 har högre kostnader i förhållande till intäkter jämfört med föregående år.

Intäkterna är högre år 2020, vilket beror på statlig kompensation för sjuklöner dag 1-14 och statligt bidrag för minskade barngrupper. Personalkostnaderna har ökat med 21 348 tkr vid jämförelse mellan åren. En del av skillnaden är löneökning och ökat personalomkostnadspålägg (ca 11 200 tkr) samt att några skolor har ett högre kostnadsläge. Kostnaden för sjuklön är ca 5 990 tkr högre år 2020 jämfört med år 2019 medan kostnaden för timlöner ligger 400 tkr lägre. Tidigare år har sjuklönen varit som högst i februari månad och därefter gått nedåt medan detta år går kurvan för sjuklön uppåt hela våren för att hålla samma nivå som tidigare under sommarmånaderna och under höstens månader öka. Lokalhyra ökar mellan åren i och med ombyggnationen av Noltorpsskolan. Köp av tjänster fortsätter att öka på grund av fler barn och elever i fristående verksamheter samt ökade kostnader för lokalvård, måltid och fastighet.

Prognossäkerhet

Månad	Prognos	Avvikelse från bokslut
Delårsbokslut	-4 355	-5 049
Fördjupad månadsuppföljning	0	-9 404
Bokslut	-9 404	

I delårsbokslutet var nämndens prognos – 4 355 tkr, vilket innebär en försämring i årsbokslutet med 5 049 tkr. Denna skillnad beror på ökade kostnader för måltider, städ, skolskjuts och lokalanpassningar under senare delen av året samt kompensation för grundskolornas underskott till fristående huvudmän.

I fördjupad månadsuppföljning var nämndens prognos 0 tkr, vilket innebär en försämring i årsbokslutet med 9 404 tkr. Denna skillnad beror på ovan och även ökade personalkostnader i grundskola F-6 samt ökade personal- och städkostnader som beror på förstärkning under pandemin.

Kommentarer per huvudverksamhet

Politisk + 377 tkr

Lägre arvodesutbetalningar och övriga kostnader.

Förskola + 5 337 tkr

Kostnader för städ, måltider och lokalanpassningar har ökat. Personalkostnaderna i förskolan har anpassats utifrån ekonomiska förutsättningar. Högre intäkter på grund av annan fördelning av statsbidraget maxtaxa samt kompensation för sjuklöner och statsbidrag för minskade barngrupper.

Pedagogisk omsorg + 171 tkr

Kostnaderna minskar på grund av färre barn i fristående verksamhet. Lägre intäkter på grund av annan fördelning av statsbidraget maxtaxa samt färre barn i kommunal verksamhet.

Förskoleklass - 482 tkr

Fördelning av lokalhyrorna för skollokalerna ökar förskoleklassens kostnader samt högre måltidskostnad. Kompensation för sjuklöner ger högre intäkt.

Grundskola – 11 545 tkr

På grund av fler elever ökar kostnader för fristående verksamhet. Fördelning av lokalhyrorna för skollokalerna minskar grundskolans kostnader. Personalkostnaderna är högre på grund av att anpassning till ekonomiska förutsättningar inte har verkställts på alla skolor. Verksamhetschefer och ekonomer arbetar tillsammans med de enheter som behöver anpassa organisationen utifrån ekonomi. Det krävs fortsatt arbete med och uppföljning av både inre och yttre organisation. Högre intäkt på grund av kompensation för sjuklöner, ökat momsbidrag, lärarlönelyft och statsbidrag för lärarassistenter.

Grundsärskola -149 tkr

Fördelning av lokalhyrorna för skollokalerna minskar grundsärskolans kostnader medan skolskjutskostnaderna ökar. Kompensation för sjuklöner ger högre intäkt.

Fritidshem – 3 113 tkr

Fördelning av lokalhyrorna för skollokalerna samt högre måltidskostnad ökar fritidshemmets

kostnader. Kompensation för sjuklöner ger högre intäkt medan annan fördelning av statsbidraget maxtaxa och färre barn ger lägre intäkt.

Kost- och lokalvård +/- tkr

Ingen avvikelse.

Kostnader och intäkter per huvudverksamhet, tkr

Belopp i tkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse
Kostnader			
Politisk verksamhet	-1 100	-723	377
Förskola	-325 170	-329 452	-4 282
Pedagogisk omsorg	-4 247	-3 567	680
Förskoleklass	-29 374	-29 983	-609
Grundskola	-505 192	-521 397	-16 205
Grundsärskola	-26 847	-27 483	-636
Fritidshem	-79 784	-81 277	-1 493
Kost och lokalvård	-762	-762	0
Summa	-972 476	-994 643	-22 167
Intäkter			
Politisk verksamhet	0	0	0
Förskola	38 597	48 216	9 619
Pedagogisk omsorg	735	225	-510
Förskoleklass	1 308	1 434	126
Grundskola	52 731	57 391	4 660
Grundsärskola	844	1 331	487
Fritidshem	18 607	16 987	-1 620
Kost och lokalvård	762	762	0
<i>Kommunbidrag</i>	858 892	858 892	0
Summa	972 476	985 239	12 763
Netto	0	-9 404	-9 404

Bokslut antal barn och elever

Antalet barn i förskolan är 27 färre än planerat antal. Minskningen av antalet barn i förskola är i kommunal verksamhet medan antalet barn i fristående verksamhet ökar. Även antal barn i pedagogisk omsorg minskar, det gäller för både kommunal och fristående verksamhet. I förskolan och pedagogisk omsorg påverkas antal timmar av föräldrars omsorgsbehov.

Förskoleklassens och grundskolans elever är tillsammans 30 fler än planerat. Ökningen är under vårterminen och under senare delen av höstterminen. Ökningen är i både kommunal och fristående verksamhet. Ökningen beror på högre inflyttning i framförallt Ingared och Stadsskogen än tidigare prognoser.

Antalet barn i fritidshem är färre än planerat i både kommunal och fristående verksamhet. Antal barn i fritidshem påverkas av föräldrars omsorgsbehov. I rådande pandemi har antalet barn i fritidshemsverksamheten förändrats snabbt.

Planeringsunderlag – barn och elever, antal

	budget	bokslut	avvikelse
	2020	2020	2020
Förskola	2 265	2 238	-27
Pedagogisk omsorg	56	40	-16
Förskoleklass	501	510	+9
Grundskola åk 1-9	4 674	4 695	+21
Grundsärskola	49	47	-2
Fritidshem	2 181	2 057	-124

Årsbokslut team

Teamens resultat år 2020 varierar mellan + 920 tkr till – 2 025 tkr. Det är team Noltorp, Bjärke och Södra som har störst underskott i förhållande till budgetomslutning. Dessa team har en budgetavvikelse på 1,7 – 3,5 %.

Under året har handlingsplan upprättats för team och enheter som har ekonomiska svårigheter och ytterligare handlingsplaner hur underskott ska hanteras inom åren 2021-2023 görs i samband med bokslutet. Enligt beslut i barn- och ungdomsnämnden år 2012 är teamen resultatenheter och årets resultat ska medfölja kommande år. Teamen har tre år på sig att arbeta in ett negativt resultat. Detta enligt lag om lika villkor. Inför år 2019 reglerades samtliga teams tidigare års underskott.

Flera team har vidtagit åtgärder enligt ekonomisk handlingsplan och har därmed kommit i ett bättre ekonomiskt läge inför kommande år. Det är verksamhet förskola, förskoleklass, fritidshem och grundskola åk 7-9 som är i ekonomisk balans inför kommande år medan grundskola 1-6 behöver arbeta ytterligare med att komma i ekonomisk balans.

Årsbokslut förvaltningsövergripande verksamheter

Resultat för elevhälsan, stöd och utveckling blev + 1 050 tkr. Resultat för administrativ enhet blev + 250 tkr. De positiva resultaten för båda dessa enheter beror på lägre personalkostnader samt färre genomförda förvaltningsgemensamma utbildningar.

Resultat för förvaltningsledning, centralt pedagogiskt stöd och skolledare blev – 700 tkr. Det är på grund av högre personalkostnader.

Investeringar

Belopp i tkr	Budget 2020	Årsbokslut 2020	Avvikelse helår	Årsbokslut 2019	Differens 2019/2020
Reinvestering					
Inventarier skola	2 500	2 802	-302	2 000	802
Inventarier förskola	800	814	-14	922	-108
Arbetsmiljö	300	0	300	0	0
Kostenheten	150	67	83	310	-243
Anpassningsinvestering			0		0
Inventarier skola	200	0	200	1 470	-1 470
Inventarier förskola	200	0	200	89	-89
Arbetsmiljö	100	0	100	0	0
Kostenheten	150	0	150	0	0
Totala utgifter	4 400	3 683	717	4 791	-1 108

Investeringsmedel för år 2020 har inte fullt ut använts. Det är 717 tkr plus för året.

Utfall för perioden

Största delen av nämndens investeringar består av att byta ut möbler, kopiatorer och projektorer.

Jämförelse mellan åren

I år har kostenheten inte fullt ut nyttjat investeringsmedel och nämnden har färre anpassningsinvesteringar på grund av att färre nya verksamheter har startats. Nya verksamheter kan vara att nämnden har fler barn och elever eller att nybyggnationer görs.

Personalavsnitt

Personalstatistik

Antalet årsarbetare har ökat med 17 medarbetare jämfört med samma mätperiod år 2019. Den främsta orsaken till ökningen är förstärkta insatser för barn i tidiga åldrar och för barn i behov av särskilt stöd samt arbetet kring minskade barngrupper i förskola. Ytterligare orsak är bättre personalplanering i form av överanställningar, i syfte att minska antalet timvikarier. De yrkeskategorier som har ökat mest är förskollärare, lärare i fritidshem, modersmållärare samt grundskollärare 1-6 och 7-9. Antal visstidsanställda har däremot minskat med 37 medarbetare för samma mätperiod. Även antalet visstidsanställda som obehöriga lärare med stöd av skollagen har minskat, från 406 medarbetare 2019 till 362 medarbetare 2020. Att antalet tillsvidareanställd personal och antalet behöriga lärare har ökat är positivt ur ett såväl ett kvalitetsperspektiv för barn och elever som i relation till stabilitet ur ett personalperspektiv.

Organisationsförändringar för att möta volymvariationer i grundskolan och fritidshem har också påverkat grundbemanningen. Det är fortsatt svårare att rekrytera till områden utanför tätorten. Ytterligare en svårighet gällande rekrytering är ämnen som bild, musik, slöjd och hemkunskap då dessa tjänster tenderar att vara förhållandevis små i omfattning och det finns en utmaning i att kombinera ihop till större tjänster.

Antal Anställda	Antal Tillsvidare	Antal Visstidsanställda
År 2020	1 086	107
År 2019	1 069	144
Antal Årsarbetare		
År 2020	1 045,3	93,2
År 2019	1 023,6	120,3

Sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda månadsavlönade är oförändrad för angiven period jämfört med föregående år. Majoriteten av de medarbetare som arbetar deltid är tjänstlediga utan lagstadgad rätt, vilket innebär att det finns en outnyttjad resurs för förvaltningen att tänka in i framtida bemanningsplanering. Medelåldern är marginellt lägre jämfört med föregående år.

Tillsvidare, anställningsavtal	Genomsnittlig sysselsättningsgrad
dec-2020	96%
dec-2019	96%

Tillsvidare	Medelålder
År 2020	46,2
År 2019	46,5

Det partsgemensamma arbetet mellan SKR och Kommunal *Heltid som norm*, som innebär att fler ska arbeta mer för att kunna möta verksamhetens behov av kompetensförsörjning nu och i framtiden, ingår som en del i enheternas arbete med bemanningsplanering och har slutförts under 2020 enligt

upprättad handlingsplan. Samtliga medarbetare inom Kommunals avtalsområde har fått erbjudande om en heltidsanställning med start senast januari 2021.

Andelen timavlönade för helår 2020 är kvar på ungefär samma nivå jämfört med 2019. Grunden för vikariebeställningar och behovet av vikarier utgår både från sjukdom, vård av barn, semester och ledighet för kompetensutveckling. Drygt hälften av frånvaron är av den karaktär att en planering i förväg kan göras.

Utförd tid av timanställda	Antal heltidsarbetare
År 2020	55,4
År 2019	55,9

Personalomsättning för 2020, exklusive pensionsavgångar, uppgår till 6,4 %, vilket innebär en minskning med 1,8 %-enheter jämfört med samma mätperiod 2019. Omsättningen är högst inom yrkeskategorierna grundskollärare 1-6, förskollärare och elevassistenter. Anledningarna är främst individuella och den ökade konkurrensen bidrar till ökad förflyttning mellan närliggande kommuner samt mellan privata aktörer inom skolbranschen. Den interna personalrörligheten är i princip på samma nivå, från 1,77 % 2019 till 1,66 % 2020.

Kontinuitet i respektive verksamhet är viktigt samtidigt som den interna rörligheten, jämfört med extern rörlighet, kan ses som positiv ur ett helhetsperspektiv.

Tillsvidare	Personalomsättning
År 2020	6,4%
År 2019	8,2%

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är en av Barn- och ungdomsnämndens utmaningar, precis som för riket i övrigt. Det är fortsatt svårt att rekrytera behöriga förskollärare, lärare i fritidshem och lärare i grund- och grundsärskola, vilket kräver förändrade arbetssätt för att upprätthålla god kvalitet och för en hållbar arbetsmiljö. Förvaltningen deltar i Göteborgsregionen gemensamma projekt kompetensförstärkning förskola, som syftar till att utbilda befintligt anställda barnskötare som saknar utbildning för arbete med barn i förskola. Ett 20-tal medarbetare från förvaltningen har anmält intresse och kommer inom kort att påbörja validering och utbildning. I förskolan har en ny befattning som förskoleassistent införts och i skolan finns lärarassistent som möjlig roll att komplettera med i skolans organisation. Uppdragen syftar också till att locka fler till verksamheten och vidareutbildning av förskolans och skolans övriga yrkeskategorier ska ses som en kompetensförsörjningsinsats.

Förvaltningen arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare genom att bland annat erbjuda mentorsprogram för alla nyutexaminerade lärare, samt kompetensutveckling utifrån identifierade behov. I förvaltningen finns just nu fyra mentorer att tillgå, tre i skolan och från höstterminen 2020 även en mentor inom förskolan för nyexaminerade förskollärare. Utveckling av verksamheten och arbete för en förbättrad arbetsmiljö förväntas också bidra till en minskad personalomsättning.

Arbetsmiljö

Nämndens arbetsmiljömål är fortsatt att minska den upplevda höga arbetsbelastningen, förbättra möjligheten till återhämtning samt minska sjukfrånvaron. Den situation som barn- och ungdomsförvaltningen, liksom övriga Sverige, befinner sig i med den pågående pandemin ställer höga krav på förskola och skola.

Ett förvaltningsövergripande arbete görs för att möta olika scenarior av smittspridning och frånvaro i syfte att så långt som möjligt kunna ha samtliga verksamhetsdelar öppna och möjliggöra förutsättningar för en god arbetsmiljö.

Förvaltningen är i stabsläge för att stödja och underlätta kommunikation, beslut, tydlighet av både lokala och nationella riktlinjer och förhållningssätt. Målet med en förstärkning av förvaltningens arbete som staben innebär är att bibehålla förvaltningens samhällsviktiga verksamhet, skapa trygghet för medarbetare, barn, elever och vårdnadshavare, bibehålla allmänhetens förtroende, arbeta inom gällande regelverk samt att arbeta med övergripande personalplanering och prioritering av verksamhet. Förvaltningens arbete utgår från genomförda riskbedömningar, rutiner vid personalfrånvaro och förberedelser för olika scenarior för att undvika stängning av verksamhet.

Handlingsplanen består av följande delar:

1. Pandemiplan för Barn- och ungdomsförvaltningen
2. Riskbedömningar och nationella och lokala riktlinjer
  1. Prioriteringsordning och rutin vid personalfrånvaro
  2. Kommunikationsplan
3. Förberedande utifrån scenarier som kan innebära att verksamhet behöver stängas

Det fortsatta arbetet kräver uthållighet och förvaltningen arbetar, både förvaltningsövergripande och på respektive enhet, vidare utifrån genomförda riskbedömningar, åtgärder för att minska smittspridning och för att hantera oro och den psykosociala arbetsmiljön. Enheterna fortsätter att arbeta utifrån rutin vid personalfrånvaro med aktiv personalplanering och bemanningsarbete samt omfördelning och prioritering av arbetsuppgifter utifrån enheternas upprättade prioriteringsordning.

För att sänka sjukfrånvaron har förvaltningen bland annat under året fortsatt arbetet med att utveckla enheternas inre organisation, arbetat med bemanningsplanering och bemanningsekonomi för att öka grundbemanning och för att minska behovet av timvikarier vid planerad frånvaro. Att omvandla timvikariat till månadsanställningar kräver ett aktivt bemanningsarbete och innebär en ökad stabilitet och kontinuitet för barn och elever vilket är en av de avgörande faktorerna för en väl fungerande verksamhet och därmed också för en god arbetsmiljö.

Som en del i arbetet med att utveckla inre organisationen har förvaltningen fortsatt det påbörjade arbetet med att tydliggöra och renodla roller, befattningar och uppdrag. Detta i syfte att bidra till en bättre personalförsörjning och verksamheter där lärare ges möjlighet att ägna sin tid åt undervisning. Arbetet med att tydliggöra uppdrag och roller samt införa nya yrkesgrupper syftar till att minska arbetsbelastning för samtliga yrkeskategorier.

Förvaltningens arbete för att förbättra arbetsmiljön och sänka sjukfrånvaron har under året fortgått utifrån framtagna handlingsplan gällande organisatorisk- och social arbetsmiljö (OSA). En betydande friskfaktor är att som medarbetare vara väl insatt i verksamhetens mål och att respektive uppdrag samt befogenheter är tydliga i relation till målen. Detta har under året bland annat tydliggjorts för respektive medarbetare genom medarbetaröverenskommelse (MÖK). Under året har medarbetaröverenskommelser upprättats för samtliga medarbetare i förvaltningen.

Under året har förvaltningen arbetat för att minska arbetsbelastningen, öka möjligheten till återhämtning och sänka sjukfrånvaron genom;

- Fortsatt arbete med ledarskapsutveckling.
- Fortsatt arbete med att tydliggöra ansvar och roller för att möjliggöra ett ökat självledarskap för medarbetare.
- Fortsatt arbete med bemanningsplanering för att öka grundbemanning och minska timvikarieanvändning.
- Översyn av grunderna för tjänstledighet för att möjliggöra att fler arbetar mer.
- Tydlig schemaläggning med tid för raster samt pauser under arbetsdagarna.
- Utveckla mötesstrukturer med tydligare fokus för respektive möten.
- Utveckla systematiskt arbetsmiljöarbete med stöd av nytt samverkansavtal.
- Fortsatt arbete med förtydligande av arbetsmiljöföreskrifter.
- Fortsatt arbete utifrån rehabiliteringsrutinen "Från frisk till frisk" i syfte att öka frisknärvaron.
- Fortsatt arbete utifrån rutinen "Tillbud och arbetsskador" i syfte att öka det aktiva arbetet tillsammans kring arbetsmiljön.
- Chefer har fortsatt kontinuerligt stöd av HR-partner i personal- och arbetsmiljörelaterade frågor.
- Respektive chef har stöd av HR i form av rehab-ronder två gånger per år.

Arbetsskador, tillbud och incidenter

Jämfört med samma mätperiod föregående år har antalet anmälningar av tillbud och arbetsskador minskat. Den vanligaste orsaken till anmält tillbud är tillbud kring psykisk överbelastning följt av tillbud att bli skadad av person samt tillbud orsakat av person. Vad det beträffar arbetsskador är vanliga anmälningsorsaker organisatoriska orsaker och skadad av person. Arbetet med barn och elever i behov av särskilt stöd kan ibland innebära utmanande situationer som leder till tillbud. Organisation, förhållningssätt och metoder behöver utvecklas för att bättre möta alla barn och elever. Ett väl fungerande arbete minskar förekomsten av den typen av tillbud. Tillbud synliggör även behovet av fortsatt arbete med bemanningsplanering som bland annat syftar till att minska behovet av vikarier och därmed förebygga risken för avslag på vikarier och underbemanning.

De vanligaste åtgärderna i samband med tillbud och arbetsskador är förändring av arbetslokaler/utrustning, organisatoriska förändringar, utbildning, samtalsstöd och vägledning individuellt samt i grupp. Utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på tillbud och arbetsskador har genomförts för såväl medarbetare som chefer.

Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet sker på enhetsnivå samt på respektive samverkansgrupp i form av bland annat genomgång och revidering av framtagna handlingsplaner utifrån den organisatoriska och sociala arbetsmiljöronden, uppföljning av statistik så som tillbud, arbetsskador och sjukfrånvaro. Därtill har ett kommungemensamt årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet implementerats i förvaltningen under året som ett stöd till cheferna att säkerställa underlätta planering, genomförande och uppföljning av aktiviteter.

Tabell, antal anmälda tillbud och arbetsskador i Stella

Typ	2019	2020	Differens jan-dec 2019-2020
Tillbud	445	411	-34
Arbetsskador	149	123	-26
Incident	4	11	+7

Sjukfrånvaro

Genom ett aktivt rehabiliteringsarbete med stöd av rutinen *Från frisk till frisk* har förvaltningen arbetat aktivt med förebyggande insatser i syfte att fånga upp tidiga signaler utifrån upprepad korttidsfrånvaro i syfte att finna långsiktiga och hållbara åtgärder för att öka frisknärvaron. Antalet medarbetare med pågående rehabilitering har minskat med 50 vilket bedöms bero på ett mer proaktivt arbete utifrån den reviderade rutinen *Från frisk till frisk* tillsammans med den ökade samverkan mellan olika involverade aktörer i rehabiliteringsärendena såsom Försäkringskassa, Företagshälsovård, vårdcentral samt Alingsås kommun. Förvaltningen fortsätter arbete med att analysera sjukfrånvaron och vidtar ytterligare åtgärder.

Förvaltningens totala sjukfrånvaro har ökat från 7,6 % 2019 till 9,7 % 2020, vilket motsvarar en ökning med 2,1 procentenheter. Korttidsjukfrånvaro samt sjukfrånvaro upp till dag 59 står för hela ökningen, där korttidsjukfrånvaro kopplat till pandemin är den största delen. Långtidsfrånvaro, sjukfrånvaro mer än 60 dagar, har sjunkit marginellt. Sjukfrånvaron har ökat i samtliga åldersgrupper, men mest i gruppen under 29 år och åldersgruppen över 50 år. Den högsta sjukfrånvaron är fortsatt bland medarbetare i åldersgruppen över 50 år. Sett utifrån ett könsperspektiv är kvinnors sjukfrånvaro fortfarande högre än männens och står för nästan hela ökningen. Inom förskolan återfinns de yrkeskategorier med högst sjukfrånvaro. För yrkeskategorin förskollärare har den totala sjukfrånvaron ökat från 8,91 % år 2019 till 11,85 % 2020. Motsvarande ökning finns inom yrkeskategorin barnskötare där sjukfrånvaron ökat från 9,47 % 2019 till 12,92 % 2020. Orsakerna till dessa ökningsar bedöms vara pandemin med tillhörande rekommendationer att vara hemma även vid lindriga symtom.

Alla anställda	Sjukfrånvaro år 2020	Sjukfrånvaro år 2019
Totalt	9,7%	7,6%
1-14 dagar	5,0%	3,0%
15-59 dagar	1,3%	1,2%
>60 dagar	3,3%	3,4%

På respektive förskola och skola finns rutiner och strukturer på plats för att säkerställa bemanning. Den ökade korttidsfrånvaron på grund av pandemin gör att arbetet med att öka grundbemanningen och ha goda rutiner vid frånvaro är särskilt betydelsefullt. Rektorer följer dagligen barn- och elevnärvaro samt personals frånvaro och gör en bedömning av behovet av korttidsvikarier. Bemanningen, ordinarie personal och timvikarier, varierade under våren mellan 62 % och 89 % och har under hösten varit 91 % i genomsnitt, något lägre under början av hösten jämfört med senare delen av hösten. Differensen mellan sjukfrånvaro och bemanning består av olika faktorer som vård av barn eller andra ledigheter samt i vilken utsträckning timvikarier tagits in. Den totala frånvaron behöver ses som en helhet i relation till barns och elevers närvaro i den dagliga planeringen på enheten och rektors bedömning av om grundbemanningen ska kompletteras med timvikarier. Augusti och september är den period där personalfrånvaron varit störst i relation till barns och elevers närvaro för förvaltningen som helhet. Även om respektive förskola och skola följer samma mönster så finns olikheter vilket påverkar den upplevda arbetsbelastningen delvis olika i verksamheterna. Förvaltningens samarbete med rekryterings- och bemanningseenheten med fokus på tillgång till vikarier och en god introduktion fortsätter för att kunna förbättra tillgången till timvikarier ytterligare för förskola och skola under pågående pandemi.